

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oată 6 cr.
a treia-oară 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăcei Nr. 15.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscrise nu se inapoiază.

Nimeri singuratici la 5 cr. se vînd la „Tipografia”, soc. pe acțiuni

Nimeri singuratici la 20 bani se vînd la librăria G. Cârjan, Ploesti

În fața sicriului.

Sibiu, 17 Sept. n.

În capela din Burgul împărătesc al Vienei este depus în acest moment un sicriu, care concentrează asupra sa privirile lumii întregi. În el se cuprind rămășițele scumpe ale Împărătesei și Reginei, care după o viețuță sfășiată de atâtea dureri crunte ale sorței, a murit cu inima sîngerîndă de pumnalul unui fanatie, căzînd o jertfă nevinovată, ca cea mai tragică suverană a lumii.

Sufletul ei și-a găsit acum repausul de veci și neconturbat, pe care în această vale a plîngerilor în deșert l-a căutat și prin Carpați, și printre Alpi, pe malul Adriaticei, ca și în patria lui Achile.

În urmă-i însă a rămas soful ei august, Părinte al orfanilor și Domn al atîtor popoare certe și îndușmănite.

După o domnie de o jumătate de veac, începută în mijlocul războiului civil, a ajuns acest mult încercat Domnitor, ca acum când se găsea în iubite cu membrii familiei Sale și cu popoarele imperiului Suu, se trebuie a face o sîrbare din cele mai triste și mai pîntrunzătoare.

În loc de iubileu, am ajuns cu toții, Stăpînitor și stăpîniți, Domn și popoare, în fața unui sicriu, care zguduie toată firea omenească și umple de fior fiecare inimă. Mai ales însă și mai presus inima mult încercată a Monarhului nostru!

Ce contrast isbitor! E atîta frumuseță în fire, în această zi strălucită de toamnă, e atîta sînin pe ceruri și atîta cald în aer, — și totuși se simți fior în inimă, și doliu greu pe suflet, și grije în gânduri!

Clopotele sună peste întreaga țeară, în capitale ca și în cele mai mici cătune, în turnurile domului, ca și în a celei mai modeste bisericuțe din coasta unui deal. Și flori și cununi se depun pe sicriul cel scump.

Toți și toate arată un semn de durere și fac un act de ultim onor înaltei defuncte.

Dar' cine se gîndește ca se procure o mîngîiere Aceluia, care singur trebuie să supoarte mai mult decît noi toți? Cine se gîndește ca se închine un act de bunăvoință spre a alunga nouă de griji de pe fruntea sofului întristat, care e Împăratul și Regele atîtor popoare?

Din mai multe părți s'a exprimat ideea de a face întru mîngîierea Monarhului prea întristat o **pace generală** printr'o înfrățire reală și o bună înțelegere adevărată a popoarelor.

Acum vine prin Berlin același anunț doritor de o „**treuga Dei**“.

Politicianul cu suflet de poet, Jókai, a avut și el aceeași idee în prima zi a marelui doliu. Promitea că va lansa un apel chemător la această nobilă faptă, care sigur că ar constitui cel mai strălucit și mai memorabil iubileu împărătesc, ce nu mai s'ar pute închipui.

Dar' el a abstat, se vede, dela ideea aceasta așa de măreață. De sigur mediul, în care trăiește acest politician guvernamental, nu a favorizat realizarea gândului seu frumos... Ba observăm deja semne prin zările maghiare, din care trebuie să deducem că li-e greu să-și mai înădușă sentimentele adevărate și pînă-cu va trece înmormîntarea. »M-g« vorbește deja în nrul de ieri de »Hofgesindel«, ear' »Egyetértés« — tună și fulgeră contra »sufletului austriac«.

Furtuna furorilor ungurești amenință deci a nimici floarea păcii, încolțită în sufletele mari, chiar înainte de a răsar.

Da, da! Pentru-că pacea cu toți o dorim și o putem dori, — afară de cei îmbruibăți.

E sigur, că nici o deslegare a problemelor naționale, ce zguduie monarchia, nu ar fi așa de solidă și durabilă, ca și aceea care ar rezulta dintr'o spontană bună înțelegere a popoarelor, prin bunăvoință și renunțare de bunăvoie, spre binele comun.

Și nici o jertfă mai umană și mai religioasă nu s'ar pute face spre mîngîierea Monarhului nostru adînc mîhnit, ca și această.

Dar' dela cine atîrnă? Cine trebuie să inițieze acest nobil act de mîngîiere și de iubire?

Cei puternici, hegemonii, Nemții și Maghiarii! Toate luptele ce sfășie popoarele și țeara, curg din pricina lor.

Nemții au pierdut hegemonia ce au deținut pe nedreptul. Azi n'au decât superioritatea lor culturală. De aci vine lupta, obstrucția și furea.

Maghiarii dețin încă toată puterea; mai mult: ei lovesc cu ea pe toate celelalte popoare; guvernul maghiar atentează și el necontenit la cele mai scumpe și mai gingașe ale vieții noastre naționale, la inima poporului nostru.

Înțelegă hegemonii această situație și facă și ei un act de renunțare la puterea, care nu le compete, și de care abuzează zilnic, într'un mod periculos de provocator. Revină la adevăr și dreptate; recunoască-ne existența națională, respecte-ne dreptul de a trăi și a ne dezvolta conform firei și de-ne partea ce ne compete la soarele libertății. Prin aceasta ar face să înceteze o stare de lucruri, care e neliniștitoare pentru Monarch și îngrijitoare pentru toți. Prin aceasta ar procura întru adevăr o **treuga Dei**, care se mîngîie inima întristatului nostru Domnitor și se lumineze sînin amurgului vieții sale, destul de viforoase până aci.

Nu atîrnă decît dela bunăvoința lor, — dacă au bunăvoință către imperiu și Domnitor.

E atîta contrast în această frumoasă zi de toamnă, când totul se cerește în fața frumosului soare.

Și e atîta contrast în această frumoasă împărăție, binecuvîntată de D-zeu cu atîtea bunătăți și turburată de oameni cu atîtea răutăți.

Ar pute să fie atîta fericire și atîta frumuseță în acest imperiu, unde sînt concentrate atîtea limbi și atîtea neamuri dornice de progres și civilizație, când ar străluci dreptatea peste toate și egalitatea ar fi respectată.

De fapt e turburare și o luptă continuă, sgomotoasă ori nădușită, care umple defiori tot sufletul.

E atîta contrast în această zi. Și cine-i de vină? — Anarchismul.

E atîta contrast în această monarchie. Și cine-i de vină? — Socialismul.

Încep deja! Bartha Miklós scriind despre doliul de care sînt cuprinși Ungurii din cauza morței Reginei, comite o boacăna foarte caracteristică. Cu prilejul înmormîntării anume, parlamentul unguresc nu va avea loc în biserică, din cauza că nu încap. Vor fi de față domnitori din străinătate, reprezentanții tuturor statelor, suitele lor, toți membrii familiei împărătești, corpul diplomatic, preoțimea care va funcționa; și astfel nu e mirare, că în biserică nu va pute încap și parlamentul.

Cu toate aceste amintiri publiciste, relevînd cazul folosește termenii »Vegyik ehhez a Hofgesindel és annak pereputtyát«; pe românește: »Să luăm adunătura dela curte cu toți pur-deii ei«.

Lăsăm la o parte considerațiile de bunăcuviință ungurească și întrebăm numai cîtă credință ar fi să se de la creșterilor versate de Bartha în articolii din »Magyarország«, când nici de astădată nu-și poate ascunde venimul ce-l are pentru Curtea din Viena.

Moartea Împărătesei-Regine Elisabeta.

Proclamațiunea Monarhului.

Despre manifestul ce Maiestatea Sa va lansa către popoarele monarchiei după înmormîntare, scrie un prim-articol ziarul guvernamental din Cluj »Magyar Polgar«. Eată unele părți mai însemnate:

»Dacă e adevărat că în proclamațiunea ce o va adresa Maiestatea Sa popoarelor Sale va fi vorba și de ușurarea gândurilor de guvernare, într-cât principelui moștenitor i-se va lăsa oarecare teren de activitate, în îndeplinirea agendelor de stat, atunci această proclamațiune regească nu trebuie să o primim numai ca un act regal emanat din îndemnul inimii, față cu nenumăratele manifestații de condolență, ci trebuie să-i atribuim și importanță politică, pentru-că apare ca un program de guvernare publicat în numele moștenitorului de tron.

Din acest punct de vedere privită ordinațiunea regească e de o deosebită importanță, care nu are durată, efemeră, ci trebuie să constituie garanția că actualele referențe de drept de stat și pe viitor vor fi nestrămutate. Enunțarea acestora, a bună-seamă va face cea mai bună impresie în toată țeara, într-cât va fi garanție privitor la aceea, că constituțiunea și actualele relații de drept de stat, în patria noastră, vor susține și în viitor neschimbate.

Acest document dară, nu trebuie să-l primim ca un simplu act de curtoasie, ca simpla mulțumită a Domnitorului pentru manifestațiunile de condolare ale națiunii; are cu mult mai mare importanță, avînd valoare și pentru viitor.

În înțelesul dreptului public, acest document nu-l putem privi ca garanță sigură; totuși ne va căde bine, dacă asigurarea constituției o vom auzi accentuându-se din cel mai competent loc, și de sigur faptul acesta va produce o generală îndestulire în toată țeara«.

Sicriul în Viena.

La gara din Viena întru primirea trenului ce transporta din Geneva sicriul Împărătesei, a eșit o mare mulțime de popor. Toate stradele cari conduceau la gara de nord, erau îndesute de lume.

Sicriul a fost scoborit de pe tren în sunetele tobelor companiei de soldați dispusă să facă onorurile.

De față era primarul Lueger, doi viceprimari, o mulțime de ofițanți și peste 1400 ofițeri.

Preotul Curței Mayer a rostit o scurtă rugăciune, după care s'a pornit conductul funebru spre Burg.

Când Maiestății Sale i-s'a anunțat că sicriul scump a ajuns deja în Burg, dimpreună cu toți membrii familiei domnitoare aflători în jurul seu, s'a dus în capela Curței, unde ținîndu-se rugăciunile prescrite, sicriul a fost stropit cu apă sfințită.

Maiestatea Sa adănc mișcat a rămas lângă sicriu pînă la 11 și 1/2 ore, când împreună cu ceilalți membri ai casei domnitoare a părăsit capela.

Lume multă în Viena.

În Viena e mare mulțime de popor. Din toate părțile sosesc străinii, ca să asiste la înmormîntare.

Numerul acelor cari se îmbulzesc ca să capete permisiunea de-a vedea pentru ultima-dată figura Împărătesei, expusă în sicriu vedere-i publice, se urea la zeci de mii.

Pe străzi e o aglomerație de popor, de nu poți umbla.

Sosirea Suveranilor străini cari vor fi prezenți la înmormîntare, s'a așteptat numai pe azidimineață. Suveranilor nu li-se va face nici o primire oficioasă.

La gară vor fi întîmpinați, numai de

ambasadorii lor aflători în Viena, și de câte un ofițer, împărțiți ca adjutanți pe lângă fiecare Suveran.

Complicii lui Lucheni.

Agenta telegrafică din Helveția anunță, că în Geneva au fost arestați doi indivizi, unul cu numele Gualducci și celalalt Barbotti.

Despre aceștia s'a dovedit că au stat în strînsă legătură cu Lucheni. Făcîndu-se perchișiție, au aflat la ei o mulțime de cărți și scrisori anarhistice. Amîndoi fac parte din o societate anarhistă și deși nu au fost părtași la atentat, au fost informați mai înainte de planurile și intențiunile lui Lucheni.

Doliul reichsrathului.

Reichsrathul va fi reprezentat la înmormîntare numai prin preșidenții și vicepreșidenții sei, între cari se află și mareșalul Lupul. Pentru alți deputați din reichsrath nu s'a făcut loc în biserică.

În 26 l. c. reichsrathul va ține prima ședință, sub preșidiul de vîrstă al dlui Zurcan, ca cel mai bătrîn dintre deputați. În ședința aceasta reichsrathul își va exprima doliul și condolențele sale.

În 27 l. c. Maiestatea Sa va primi deputațiunea reichsrathului în frunte cu preșidentul Zurcan, care va condola în numele parlamentului austriac.

În ședința din 28 l. c. se va alege președintele reichsrathului, după care în 30 l. c. se va ține prima ședință meritorică.

Doliul parlamentului ungar.

Joi, în 15 l. c., dieta Ungariei a ținut o ședință, spre a stabili modul cum deputații se participe la înmormîntare.

Toți deputații erau îmbrăcați în doliu. În liniște adîncă au primit propunerea președintelui Szilágyi de a depune pe sicriul Împărătesei o cunună, care să fie dusă la Viena de o deputațiune compusă din acei deputați, cari se vor înștiința de bunăvoie.

O asemenea ședință a ținut și casa magnafilor, aducînd aceleași hotărîri.

Cununa Regelui României.

Regele Carol al României, dimpreună cu M. Sa Regina din Ragaz, unde petrecea de mai mult timp, a călătorit la Zürich, ca în trecerea trenului pe acolo, să depună o cunună pe sicriul Împărătesei.

Cu ocaziunea aceea a avut o convorbire cu un diplomat distins, și între altele a zis, că Helveția trebuie să înasprească legile privitoare la anarhiști, căci la cas contrar pe viitor nici un domitor european nu va pași pe teritoriul Helveției.

»Treuga Dei«.

Dintr'o parte competentă din Viena se scriu următoarele ziarului »Nord-deutsche Allgemeine Zeitung« din Berlin:

»Sperăm, că acum va fi cu puțință a stabili un fel de Treuga Dei între naționalitățile și partidele sfădite. Popoarele din monarchie au dreptul de a pretinde aceasta dela toți, cari fac parte din viața publică. Împăratul dă supușilor sei probă de o putere aproape supraomenească și de renunțare, ce adevărat eroică. Și dacă Împăratul chiar și în cele mai grele momente din viață ține cont de datoria ce o are față de popoarele Sale, nici acestea nu-și vor uita de datorințe.

Problema ce se impune Împăratului nu trebuie îngreunată în mod superfluu. Ușurarea ei e o datorință de onoare pentru toți bărbații de stat, partide și naționalități. Nu dubităm, că

toți se vor întrece întru împlinirea acestei datorințe.

Astfel lovitura grozavă ce a isbit pe o formă dinastia și țeara, va fi susținută cu puteri unite«.

Sibiu, 17 Septembrie n.

Procesul de presă, pe care dl Rubin Patifu, avocat în Alba-Iulia, l'a intentat ziarului maghiar »Budapesti Napló«, e fixat a se ține în 26 Sept. n. la tribunalul din Budapesta. Articolul încredințat datează de pe timpul »revoluțiunii« dela Păcșeni, când zărele ungurești zilnic descoperiau câte o revoluție valahă ori vre-un complot. Un asemenea complot au iscodit și pe socoteala dlui Rubin Patifu. Despre aceasta va avî se și de acum seama dl Braun Sándor, redactorul lui »Budapesti Napló«. Se știe, că și atentatul proiectat din Paris contra lui Bánffy tot ziarul acesta l'a »descoperit«. Se vede că e organ specialist pentru atentate — fantastice.

Batjocură ungurească. Sub acest titlu »Drapelul« din București scrie: Cetim în »Neue Freie Presse«:

»Ministrul-presedinte al României, dl D. Sturdza a intervenit în chestia pretinsului atentat făptuit în Előpatak contra unui portret al Regelui Carol, pe calea usităta diplomatică.

Guvernul unguresc a făcut o cercetare severă, din care a rezultat că portretul în chestie a fost smuls de furtună din pînțele unei verande deschise și s'ar fi scutrit de portretul a fost apoi ridicat cu îngrijire, restaurat și bătut ear' în pînțele. (Se știe că această explicație naivă s'a dovedit neîntemeiată. Red. »Trib.«.)

Svonul tendențios că portretul ar fi fost smuls din pînțele cu intenție insultătoare s'a dovedit ca o bînuială lipsită de temei«.

Eată cum îl tratează Ungurii pe primul-ministru al României, când acesta se numește dl Sturdza!

Era poate mai bine ca dl Sturdza să tacă.

Dacă Ungurii ar fi refuzat pur și simplu ori-ce satisfacție, aceasta ar fi fost o insultă mai puțin gravă la adresa primului nostru ministru, decît batjocura sîngerăoasă pe care și-a permis-o guvernul maghiar cu ridicola anchetă de mai sus.

Pretextul cu furtuna care smulge portrete din pînțele este atît de copilăresc și caraghios, încât îmi închipuiesc, că diplomatul ungar care a dat acest răspuns dlui Sturdza trebuie să-și fi stăpînit foarte cu greu risul sub aparența politicoasă a usunfelor diplomatice.

Ungurii au preferat să-și bată joc de dl Sturdza, decît să destitue un subprefect.

Frumos prestigiu are primul nostru ministru, n'avem ce zice!

Din nenorocire batjocura aceasta atinge și țeara, nu numai pe dl Sturdza«.

Figuri dela manevre.

Wlassics.

Ministrul cultelor și al instrucțiunii publice. A venit și el, civilist, la manevrele dela Buziaș, pentru-că mai de mult băile dela Buziaș erau proprietatea fondului religios, a cărui administrare stătea sub suprema controlă a ministerului de culte. Croat maghiarizat și fost profesor la universitatea din Pesta. Când se îmbracă în costum unguresc de gală (roșu) face — cel puțin asupra mea — impresiunea unei caricaturi.

Wlassics, după faptele și vorbirile sale, pare a fi un mare dușman al naționalităților. La manevre a fost o figură tristă, căci domniile mari militari nu-l prea luau în seamă. E lung și subțire la trup; picioarele-i sînt foarte subțiri, umblă aplecat și de tot nemilitărește.

Am avut ocaziune să-l ved bine și să-l studiez în seara zilei de 17 Sept., când, reîntorcîndu-se dela Buziaș spre Budapesta, împreună cu Archiducele Iosif, cu ministrul Fejérváry și alții se coborî la Timișoara și cină în restaurantul gării.

Neîntrerupt incomoda pe atașajii militari străini, cărora le sufla fumul țigărei în față. (»Echt ungarisch« — zicea contele Moltke, pe care mai mult îl șicana cu povești și »vîituri« ungurești).

Neîntrerupt incomoda pe atașajii militari străini, cărora le sufla fumul țigărei în față. (»Echt ungarisch« — zicea contele Moltke, pe care mai mult îl șicana cu povești și »vîituri« ungurești).

Cronică politică.

Pacea universală.

Interviewat zilele acestea *Chamberlain* de către un ziarist, 'și-a exprimat părerea, că pacea universală și desarmarea nu poate urma înainte de *resolvarea chestiei orientale*.

Imputându-i-se că el ar fi zis, că *Tarul* este un fantast, *Chamberlain* declară în *'Daily Chronicle'*, că el s'a exprimat că crede în sinceritatea *Tarului*, dar până-când nu este cunoscut proiectul în detail, nu se poate nimeni pronunța asupra chestiei de desarmare.

Postul deputat polon în reichsrathul austriac, *Dr. Carol Levakowski*, a adresat ziarului *'Kurier Lwowski'* o scrisoare mai lungă în chestia manifestului de pace al *Tarului* Rusiei, în care provoacă *clubul polon* să protesteze în parlament contra proiectului de pace.

»*Pretutindenea* — zice *Levakowski* — unde poate încă pătrunde glasul nostru, trebuie să ridicăm protest în numele nedreptății, cu care au fost tratate atâtea generații, în numele drepturilor inprescriptibile ale poporului nostru, în numele civilizației și progresului popoarelor. Și noi dorim desarmarea și pacea, dar numai pe baza unei *dreptăți internaționale universale*».

Representantul Rusiei la scaunul apostolic a primit răspunsul oficial, privitor la conferința de pace proiectată. Răspunsul este favorabil și exprimă dorința, ca proiectul să se poată realiza.

Luccheni — Libényi.

«Mémorise juvabit!»

Odiosul atentat dela Geneva a îmbrăcat în doliu greu monarchia austro-ungară și a cernit inimile tuturor popoarelor. Doliul ce îl simțim cu toți trebuie să fie sincer — și demn.

În privința demnității ni-se pare că ziarele maghiare greșesc mult. Lăsăm la o parte reversările lor bombastice și ne oprim la modul cum tractează despre *Luccheni*, nenorocitul fanatic.

Expresiunile de durere ale ziarelor maghiare se amestecă necontenit cu injurături și blăstămuri asupra anarhistului italian. Chiar și muncitorii italieni dintre Unguri trebuie păziți de poliție.

Respectăm sentimentele sincere ale tuturor, dar exagerarea șovinistică, ce se amestecă și în această chestiune atât de delicată, și care identifică pe fanaticul anarhist cu poporul italian trebuie să o reprobăm. Cu atât mai mult când vine dela *Maghiari*.

Să nu-și uite iubiiții nostri conecțatni maghiari, mai ales în aceste zile nu, că au avut și ei un *Luccheni*, și că chiar acum e în curs un proces contra a trei *Maghiari*, cari au proiectat atentat contra *Monarchului*...

Să nu-și uite mai ales de *Libényi* al lor!

Luccheni — Libényi!

Nu numai numele se aseamănă, ci și faptele. *Luccheni* a atentat asupra *Împărătesei-Regine*; *Libényi* asupra *Împăratului-Rege*. Ambii au comis aceeași crimă oribilă, în același mod laș, lovind dela spate, pe furie.

Singura deosebire norocoasă e, că mâna atentatorului maghiar a fost reținută de ângerul păzitor al *Maiestății Sale*, și rana, ce 'i-a făcut în ceafă nu a devenit mortală...

Faptul s'a petrecut la anul 1853; în ziua de 18 Februarie.

Maiestatea Sa Monarchul asista în Viena la o revistă militară, când deodată a fost atacat, pe furie, dela spate, cu un mare cuțit de bucătărie, răbindu-l grav la ceafă.

Individul mișel era un anumit *Libényi*, de naționalitate Ungur, de profesiune călă de croitor din *Alba-Regală*.

Atentatorul a fost imediat arestat. În urma cercetărilor pornite în cauză, s'au aflat la locuința lui mai multe proclamațiuni de ale lui *Kossuth*, și s'a dovedit, că atentatul a fost pus la cale de partizanii lui *Kossuth*. Pe atunci *Kossuth* petrecea în Londra.

Eată câtă analogie e între *Luccheni* și *Libényi*.

Luccheni comite atentatul orbit și fanatisat de principiile nebune și absurde ale anarhismului.

El atentează în contra unei femei, fără alt scop, decât ca să omoare o *personă încoronată*. Fapta lui *Luccheni*, se poate numi fapta unui nebun fanatic.

Libényi însă s'învârtise atentatul pus la cale de o paridă politică maghiară și atentează la viața *Monarchului*, cu scopul anumit să-și stângă viața, dar chiar a *Monarchului* sau și nu a altuia!

Luccheni însă n'a atentat asupra *Monarchului* sau propriu, pentru-că nici nu are un *Monarch*, fiind anarhismul internațional. El voia să omoare pur și simplu un suveran ori o suverană, indiferent care, și numai fatalitatea sorței

a aruncat doliul special asupra îndureratului nostru *Monarch*, și a familiei sale.

Libényi însă anumit a voit să pună în doliu familia de *Habsburg*, și încă în modul cel mai crudel posibil, stângând viața însăși a capului familiei, pe atunci tinărul *Împărat Francisc Iosif*!

Pretinsa falsificație.

În mult discutata chestiune a școalelor noastre din *Brașov* s'a vorbit mult despre un *act fals*. Un ziar dela noi a acusat direct pe dl prot. Voina cu falsificarea. În această chestiune eată ce ne scrie părintele *Voina* din *Brașov*:

Brașov, 15 Sept. n. 1898.

Dle Redactor!

»*Timpul*» în nrul 192 cu data de 3/15 curent publică o notiță de lămurire prin care spune, că eu am dat dlui *Tache Ionescu* actele mult discutate în chestiunea școalelor noastre din *Brașov*. *Gazeta Transilvaniei* apărută chiar acum reproduce în întregime notița »*Timpului*» și prevede că și alte ziare de ale noastre vor reproduce-o pentru descoperirea ce o cuprinde.

Astfel — fără voea mea — chestiunea mult discutată a *pretinsului act fals* s'a reluat într-o formă care mă pune pe mine în primul plan, și îmi impune astfel, ca să mă declar și eu, care până acum am tăcut. Trebuie să o fac cu atât mai virtuos, că un ziar de aici dela noi (*'Tribuna Poporului'* în nr. 92) m'a numit pur și simplu »*fabricant de acte false*».

Reputațiunea mea nu-mi permite să mai tac și de aceea v'rog să binevoiți a da loc în coloanele »*Tribunei*» expunerii întregii chestiuni.

Mărturisesc sincer, că nu bucur fac aceste destănuiri, căci o să cauzez multă supărare *Metropolitului* meu — care și așa are destule necazuri pe capul său — dar' mă mângâiu cu aceea, că *Excelența Sa* sigur va vedea, că eu am trebuit să vorbesc, dacă vreau să nu trec de un om mișel, ceea-ce cred, că nici însuși *Ex. Sa* nu ar dori, ca un subaltern al său să treacă de un mișel, pe nedrept.

Eată starea faptică a lucrului:

În *Marția* săptămânei patimilor, 31 *Martie* a. c., dl *Partenie Cosma* din *Sibiu* 'mi-a adus la *Brașov* actul *pretins fals* din partea *Exc. Sale* *Metropolitului* din *Sibiu* cu îndrumarea, ca să caut în arhiva bisericeii *Sf. Nicolae* din *Brașov* acele documente, ce se cuprind în acel act, căci după *Paști* va veni dl *Jeszenszky Sándor* la *Sibiu* în această chestiune, și ar vrea să le aibă pe atunci.

Acest act 'mi-s'a predat și s'a cetit în prezența d-nilor *Valeriu Bologna*, dirigentul filialei »*Albina*», *Simion Damian*, avocat și *Petru Nemes*, notar public regesc. Actul 'mi-l'a dat mie spre scopul arătat mai sus și îl posed și acum scris în limba maghiară. Necunoscând eu limba maghiară decât foarte puțin, 'l-am rugat pe dl director gimnazial *Virgil Onițu* să 'mi-l traducă, ca să pot căuta în arhivă documentele referitoare la despăgubirea (rău botezată subvențiune), ce avea și are biserica dreptul să o primească dela statul român.

Dl *Jeszenszky Sándor* însă a sosit la *Sibiu* în 1 *Aprilie* st. v.; documentele deci nu le-am putut trimite, căci nu le pregătisem, dar' am trimis telegrafic unele deslușiri, ce 'mi-se cereau din partea *Exc. Sale* tot pe cale telegrafică.

În 10 *Aprilie* am primit ordinațiunea dlui ministru *Wlassics* trimisă din partea venerabilului consistor eforiei școlare din *Brașov*.

Fiind membru al sinodului arhiepiscopesc, ce se ține în *Dumineca Tomei*, am luat ambele acte cu mine, unde le-am consultat cu cei mai marcanți membri ai sinodului.

Din această consultare a urmat, ca eu să consult întreaga afacere cu un avocat distins din *România*, ca biserica *Sf. Nicolae* din *Brașov* să întenteze proces statului român spre a-și revendica drepturile ce le-a avut în secolii trecuți, căci de prescrierea acestor drepturi acum nu mai poate fi vorba, îndată-ce ele au fost recunoscute în anul 1859, când s'a continuat cu plățirea unei despăgubiri anuale.

Având biserica *Sf. Nicolae* în 13 *Aprilie* a. c. un proces cu *Eforia* spitalelor civile din *București* în afacerea pădurei muntelui »*Sf. Ilie*», am reprezentat eu biserica înaintea tribunalului din *Ploiești*. De aici m'am dus la *București* să-l consult pe dl *Tache Ionescu* în afacerea procesului, ce voiam să începem cu statul român.

În 14 *Aprilie* am vizitat pe domnul *Tache Ionescu* la *București*. 'L-am aflat bolnav și culcat pe pat. 'I-am spus întreaga situațiune. 'I-am cetit actul *pretins fals*; 'i-am cetit toate documentele (nu numai cele cuprinse în acel act); 'i-am desfășurat întreg istoricul așa (rău) numitei subvențiuni, și fiindcă d-sa era bolnav, 'i-am scris eu cu mâna mea toate notițele, precum și două copii scrise tot de mâna mea de pe ambele acte minișteriale, ca să le studieze și apoi, când va pute, să-mi spună părerea d-sale.

Nu 'i-am dat dlui *Tache Ionescu* copii de pe acte ca să le folosească în camera *României*, dar' nici nu 'i-am zis ca să nu le folosească spre alt scop, ca un lucru dela sine înțeles. Dar', ca să fiu sincer, trebuie să mărturisesc, că nu 'i-le-am dat nici sub vre-o discrețiune, căci, zică cine ce va zice, nici eu nu le-am primit sub discreție, — deși se susține aceasta.

Acum sînt sigur, că *Exc. Sa* *Metropolitul* 'mi-a trimis actul din chestiune sub discrețiune, dar' cel-ce 'mi-l'a dat mie a uitat să 'mi-o spună aceasta și dovada cea mai bună, că este așa, cum susțin eu, este împrejurarea, că actul din chestiune 'mi-s'a predat în fața a trei bărbați, ceea-ce nu se face, când e vorba de discrețiune.

Eu nu pot să-i reproșez dlui *Tache Ionescu* absolut nimic, căci nu 'i-am zis, că spre alt scop se nu folosească actul, dar' trebuie să constat și aceea, că nici nu 'i-am dat eu vre-o însemnătate deosebită acelu act. M'a surprins, ba pot zice că m'a și îngrozit, când am văzut ce însemnătate se dă acelu act, dar' nu în ceea-ce mă privește pe mine, ci în ceea-ce privește pe alții.

Acum, fiindcă am început să vorbesc, voi vorbi până în capăt. Vreau să se facă lumină deplină, ca să nu mai aibă nimeni curajul, ca să cerce cu sofisme a încurca proveniența actului din chestiune.

Știu, că o să atrag asupra-mi supărări și admonițiuni mai înalte, dar' cinstea mea prefăstea mai mult ca supărarea ori-și-cui.

Actul din chestiune emanează din gremiul prim-ministrului ungurese și ca se nu mai încapă nici o îndoială despre aceasta — deși cu regret, dar' n'am ce să fac — public următoarea hârtie a *Metropolitului Miron Romanul*, adresată mie: Eat-o:

Parochiului bisericeii *S-tului Nicolae* din *Brașov-Scheiu*, prea on. domn protopresbiter onorar *Vasilii Voina*. Nr. 30 pres.

Preaonorâte dle protopresbiter!

Dl *Tache Ionescu*, deputat în camera *României*, a cetit într-una din ședințele din urmă ale acelei camere două acte oficiale, unul din gremiul prim-ministerului reg. ungurese, ear' altul dela ministrul reg. ung. de culte și instrucțiune publică, emise ambele la adresa mea, dintre cari cel dintău 'ți-s'a comunicat prea on. d-tale prin omul meu de încredere, dl *Partenie Cosma*, sub discrețiune, cu puncte de mănecare la adunarea datelor și documentelor privitoare la două moși, ce le-a avut oare-când biserica din *Brașov-Scheiu*, datorite de principii ai *României*, ear' altul s'a trimis dela consistorul de aici sub 9 *Aprilie* a. c. nr. 3270 școl. la adresa eforiei școlare din *Brașov* în afacerea cu subvențiunile școalelor de acolo primite ani de ani dela guvernul *României*.

Abia mai poate încăpe îndoială, că ambele aceste acte numai prin o mare indiscrețiune din partea prea on. d-tale au putut să ajungă în mâni incompetente, spre mare compromitere a organelor noastre bisericești în ceea-ce privește secretele oficiului și mai ales indiscrețiunea obligată între ori-ce împrejurări; drept-aceea cu mare neplăcere mă aflu silit a te provoca în modul cel mai serios, ca cel mult până *Luni*, în 11/23 a curentei să-mi faci în scris mărturisire sinceră: în ce chip au venit dela prea on. d-ta ambele acte din chestiune în mâni incompetente și anume în ale numitului domn deputat din camera *României*, și ce-a fost motivul de-a se comite o astfel de indiscrețiune compromițătoare pentru administrațiunea noastră bisericească?

Sibiu, 7/19 Maiu 1898.

Miron Romanul,

arhiepiscop.

La aceste mai am să mai adaug numai puține. Nu-mi convine, că în chestiunea aceasta joacă un rol însemnat dar' vorba *Românului*, am intrat în joc, trebuie să joc până în fine și asigur pe ori-cine, că în chestiunea aceasta știu încă multe — de care nu se teme nimeni — și la necesitate voi face us de ele fără cea mai mică sfială.

Cu stimă

Vasile Voina,

prot. on. și paroch.

Dela manevre.

— Caracterisări și aprecieri. —

(Urmare).

Neamțul, atât *Șabul din Bănat*, cât și *Sasul* din *Ardeal*, e cam greoiu, dar' are școală multă, știe bine carte și știe — *neștește*. Dacă n'are costul și nutremânt bun, apoi se bolnăvește, se recește și-și strică stomachul. *Sêrbul* devine marod, dacă două zile nu capătă *ceapă* și *piparcă verde* (ardei).

E lăudăros și cântă frumos, mai frumos și decât *Românul*. Altcum mulți dintre ei sînt batjocoriți »*prasma glava*» (ciutură goală). *Sêrbii* toți sînt mârșavi de trup și de temperament cam colerici-melancolici.

Ungurul, — fala armatei; cel mai bun soldat de pe lume, el e cel mai viteaz, mai frumos și mai cumințe, — după părerea lui proprie. Idealul perfecțiunii. Privește cu dispreț la ceilalți, la *Neamțul* prost și la *Sêrbul* sêlbatic. Pe *Valah* îl consideră numai de destinaț dela *Dumnezeu*, ca să servească *Ungurului*, să lucre, să plătească și să tacă.

Pipele (lulele) soldaților ungurești, atât dela armata comună, cât și dela honvezime, sînt cu mult mai frumoase decât acele a soldaților *Români*, *Sêrbi* și *Nemți*. Cu un cuvînt, *Dumnezeu* a făcut pe *Ungur* într-o *Duminecă*, pe *Neamț* *Lunia*, pe *Sêrb* *Joia* și pe *Român* — în *Vineria* neagră. Altcum *Ungurul* — serios zis — e și soldat și și om bun.

E om bun, ospital și prietenos, dar' trebuie să-l lauzi, să-l lauzi mult și apoi faci cu el ce vrei, ba îl poți îndupleca până într-acolo, încât el, aparținătorul rasei nobile, alcătuitoare de stat, a rasei, care a înființat fericita noastră patrie, se poate degrada până într-acolo, încât dacă-l rogi frumos, apoi bea și din plosca unui *Valah* și-și umple pipa și din »chesul» *Neamțului*, ba primește o *piparcă verde* și dela *Sêrb*, și nu întotdeauna își uită a zice »*Köszönem*».

Ca husar, *Ungurul* întru adevăr e cătană bună și frumoasă.

Plin de curaj — până merge înainte! Călărește, cum numai *Ungurul* e în stare.

De trup e cam mic, picioarele cam încovoiate, capul cam în patru colțuri, partea de dinapoi și sus a capului, conform *descendenței turanice*, cam ridicată ca la *Turcomani*. Coloarea feței cam galbină, ochii mici și rotunzi, nasul mic și cam triunghiular, în proiecțiunea verticală, și foarte mic în proiecțiunea orizontală; osul nasului: egal cu înălțimea lui, gura și urechile mari, mustațele subțiri, dar' lungi, compuse numai din puține dar' groase fire de păr. Măniile *Ungurului* sînt cu mult mai tari, decât picioarele lui din cauza călăritului mult, ocupațiunea de predilecțiune a acestei rase nobile. Oasele feței (*Backenknochen*) la *Ungur* nu sînt așa de tare pronunțate ca la *Sêrb* și nici ochii lui nu sînt așa de afund postaji ca la *Sêrb*.

Acesta e adevărul *Maghiar*.

Mai este și o altă specie de *Unguri*: *Oameni înalți*, cu fețe lungărețe, cu nas lung vulturin și subțire. Coloarea feței brună, gura proporționată, oameni ce fac impresiune plăcută, impresiune de oameni curajoși; — dar' acestia numai vorbesc ungurește. Ei nu sînt de viață maghiară, ci *Cumani* maghiarisați, *Cumani*, ale căror femei erau vestite prin frumusețea lor deja înainte cu multe sute de ani, prin secolul al 13-lea și 14-lea.

De oare-ce și soarele se întunecește câte-odată, de oare-ce și globul — (era să zic »maghiar») — globul pămîntului nu este glob perfect, ci e sferoid; — de oare-ce nimic pe lumea aceasta amărită nu este absolut perfect; și de oare-ce nici vestitul grădinar din *Timișoara*, *Wilhelm Mühle*, încă n'a inventat rose fără spină — așadar' nici *bunul Dumnezeu*, când a făcut pe oameni, pentru-ca *Ungurul* să nu ajungă egal cu el însuși, cu *Dumnezeu*, a ascultat de *Sân-Petru* (despre care se zice că ar fi prieten al *Valahilor*) și — 'l-a făcut și pe *Ungur*, numai om, ca toți oamenii, adevăc nu numai cu virtuți, ci și cu unele mici și foarte neînsemnate scăderi,

(Va urma).

1848.

Cronica anului.

Cluj, 17 Septembrie.

»*K. Hradó*» aduce știrea, că vicecolonelul *Urban*, sosit de curînd dela *Viena*, a dat un circular către comitatele și magistraturele locuite de *Români* în care avisează, că: »el va recruta dela toată suta de *Români* câte doi pentru o trupă cu care să spargă și să nimicească unimea *Transilvaniei* cu *Ungaria* și să apere drepturile *Monarchului*».

Tot *K. Hradó* zice, că *Croatii* au trimis proclamațiune în *Ardeal* pentru a-i provoca pe *Români* »să străimătorească pe *Ungurii* revoluționari și anarhisti din *Transilvania*».

— Din regimentul *I. român* vor merge la *Brașov* 4 companii; la *Alba-Iulia* 1, la *Deva* 1, la *Sibiu* 3 (cu ceea ce staționează acolo), ear' 2 sînt deja la *Sighișoara*.

Pesta, 17 Septembrie.

În dieta de azi ministrul-președinte *Bathányi* prezentează casei pe noii miniștri în persoanele lui *Col. Zichy*, *M. Szentkirály*, *Al. Fródó*, *Nic. Vay*, bar. *D. Kemény*, bar. *I. Eötvös* și *L. Mécsáros*; lipsește încă unul. Portofoliile încă nu sînt împărțite.

(Közlöny și *B. Hirlap*).

Pesta, 17 Septembrie.

În ședința de seara se cetește răspunsul *M. Sale*, imputările pentru emisiunea bancnotelor ungurești și recrutarea înainte de întărirea legilor proiectate. În urma acestei scrisori *Bathányi* își depune mandatul de ministru și se retrage între deputați, și abia după multe rugări se înduplecă a-și revoca depunerea.

Pesta, 17 Septembrie.

Casa deputaților aduce următoarele concluse: 1. Să provoace pe palatin ca să meargă la oastea de către *Drava* și să iee comanla. 2. Să trimită o deputațiune de 12 membri la dieta din *Viena* și la aulă, cu cari — lăsând la o parte curtea și ministerul — să se înțeleagă asupra ajutorului celor două țări: *Austria* și *Ungaria*.

(Org. Naț. nr. 19).

Pesta, 17 Septembrie.

Generalul *Teleki* a abzis de comanda supremă, nevoind să lupte contra lui *Jellaci*, de care-l leagă același jurământ.

(Siebb. W. nr. 78).

Pesta, 17 Septembrie.

În dietă se cetește o scrisoare dela comunitatea *Comarom*, cea mai puternică cetate din *Ungaria*, în care *Maghiarii* de acolo se plâng în contra comandantului cetăței, că acesta se gâstește a preda cetatea în mâna lui *Jellaci* (va să zică: comandantul a declarat a rămâne credincios *Împăratului*). Cetea arde în 3 locuri.

(Gaz. de Tr. nr. 76).

Arad, 17 Septembrie.

Din incidentul recrutărilor s'a întemplat vîrsare de sînge românesc, căci *Românii* din jurul *Aradului* nu vreau să știe despre o lege »nesanționată de *Monarch*». Mai multe mii de *Români* s'au înarmat cu coase, dar' armata din *Arad* a fost comandată în contra lor și mulți au rămas morți, ear' foarte mulți au fost răniți grav. Mai mult sînge s'a vîrsat la *Nadab*.

(Gaz. de Tr. nr. 76).

Arad, 17 Septembrie.

Agitațiunea contra legii de recrutare e mare între *Români*. Pe *Nemți* îi amenință cu moarte, dacă vor ține cu *Maghiarii*. Pretutindenea-și ascut coasele și iau dela preoți matricele, ca să nu poată satisface legii celei nou, nesanționată de *Împăratul*.

(Telegraph).

Cronica zilei.

Sibiu, 17 Sept. n.

Medalii comemorative. »*Bud. Hirl.*» proiectează niște medalfi în memoria defunctei *Împărătesei-Regine*. O față a medaliei ar fi să conțină chipul *Împărătesei*, ear' cealaltă un grup din statua lui *Deák*: împăcarea alor două femei, reprezentând *Austria* și *Ungaria*. Între aceste două femei s'ar afla chipul *Reginei*, care împreună mîinile celor două femei gata de împăcare.

Împăratul Germaniei nu merge în România. Cetim în »*Timpul*»: Este inexactă știrea dată de un confrate, cum-că guvernul turcesc se află în tratative cu serviciul maritim român pentru închirierea vaporului »*Regele Carol I.*», pe care *Sultanul Abdul-Hamid* vrea să transporte, dela *Constanța* la *Constantinopol*, pe viitorul său oaspe, *M. S. împăratul Wilhelm* al *Germaniei*.

La ministerul nostru de externe se știe azi în mod pozitiv, că *împăratul Germaniei* nu va mai veni anul acesta

în România și totodată că nici în voiajul său spre Palestina nu va trece pe la noi.

Împăratul Wilhelm va pleca la Palestina pe un vapor imperial german și se va imbarca din Triest sau din Veneția.

Înmormântarea regretatului pro-tonotar *Corneliu Tobias* de astăzi după amiază a decurs în mod vrednic de amintirea iubitului decedat. Toată elita românească a Sibiului a fost de față împreună cu un mare număr de străini și colegi de-ai defunctului. Am observat și câțiva străini, cari au venit de departe, s-au deosebit de simpatie prietenului de odinioară.

Sășii verzi din cercul electoral al Hermanului au designat de candidat pe parochol Franz Obert din Brașov. Fiind însă numărul „verzilor” din acest cerc electoral dispărut față de majoritatea Sășilor moderați, cari în acord cu Ungurii candidează pe secretarul de stat Jakabffy — evident, că acesta are să învingă.

In piam memoriam. Comisiunile ce s-au format pentru aranjarea sărbătorilor iubire voesc se cumpere hotelul Beau-Rivage din Geneva, unde a murit împărăteasa, ca să-l transforme în *spital pe seama cetățenilor austro-ungari*.

Deputatul Coloman Mikszáth, cum aflăm în „Pester Lloyd”, își va ține la 29 i. c. darea de seamă înaintea alegătorilor din cercul electoral al Făgărașului.

Oficieri ruși aeronauți. În apropiere de Dolina a căzut zilele acestea un balon, în care erau doi oficieri ruși. În momentul căderii au fost observați de un gendarm, care l-a provocat să se prezente la poliție. După un scurt interogator au fost dimiși în societatea unui oficer austriac.

Sinuciderea unui preot reformat. Dumineca trecută preotul reformat din Péterszeg (com. Bihorului) Varga Bálint, s-a sinucis în un mod oribil. A mers la biserică, unde îl așteptau credincioșii. Dar preotul de astădată n-a mers în altar, ci în turn, și deschizând jalușiile s-a aruncat din înălțimea amănitoare. La auzul șgomotului poporul a năvălit din biserică și a rămas îngrozit la vederea cadavruului mutilat până la necunoașterea. Causa sinuciderei a fost miseria. A lăsat după sine femeia și mai mulți copii.

O coincidență. Măne, Duminecă, în 18 i. c. e aniversarea zilei natale a lui Kosuth. Aderenții sfântului dela Torino vor serba ziua aceasta prin o cină comună în hotelul „Két korona”.

Astăzi înmormântezi și jelești pe Regina, măne benchetuești în memoria lui Kosuth!

Procesul celor trei Unguri, cari au vut să se răsculacească acum vre-o trei luni un atentat asupra împăratului-Rege Francisc Iosif, pe când acesta se afla la Budapesta, se va pertracta la 30 Septembrie n. Acești trei indivizi sunt acușați pentru crima de înaltă trădare.

Podul „Elisabeta” din Budapesta. De prezent se lucră în Budapesta la ridicarea unui nou pod peste Dunăre. Podul acesta — după-cum scriu foile ungurești — va fi botezat în memoria împărătesei: „Podul Elisabeta”. La capătul de către Pesta a podului se va construi o mică grădinuță, în care va fi așezată statua împărătesei.

Soldat anarchist. Zilele acestea a fost deținut la stațiunea din Zombor un hugar, care în decursul călătoriei a desvoltat idei anarhiste, folosind termeni insultători la adresa Suveranului nostru. Mai interesant e, că ceilalți soldați îl ascultau în deplină liniște și absolută lipsă de revoltă. Căleuzul, care a auzit bine despre ce e vorba, a denunțat cazul îndată după sosirea la gară și poliția și-a și făcut datoria.

Musica română în Petersburg. „La Revue Artistique” din Petersburg cuprinde în ultimele numere portretele a trei artiști români, care debutează actualmente la Petersburg. D-soara Botez, cântăreață româncă, cântă la „Arcadia” numai cântece naționale românești foarte gustate de publicul rus. Dl Miloș Nițulescu, un violinist excelent, dirigează orchestra română dela „Aquarium” cu mult succes și dl Sava Pădureanu concertează într-o mare grădina-restaurant de mai multă vreme. Musica românească le place foarte mult Rușilor.

Cuptorul de uscat poame sistem „Cazenille”, zidit de Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu în comuna *Seliște*, precum aflăm, în toamna a. c. se va pune în lucrare, după-ce proprietarii se bucură de o bogată recoltă de prune. Precum se știe, prunele uscate la cuptorul „Cazenille” sunt superioare prunelor uscate la coșere, unde pe lângă că se scurge o mare parte a sucului, prunele de regulă se afumă, prin ce perd din valoare și în gust.

Expoziția de vite împreună cu distribuie de premii în bani, ce Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu aranjează anual, precum aflăm, potrivit hotărârii luate de comite, anul acesta se va aranja în *Sebeșul-săsesc*. La expoziție se vor admite vitele locuitorilor din Sebeșul-săsesc și comunele învecinate.

Fabricatele bine cunoscute ale fabricantului de curte Calderara & Baukman din Viena se pot afla în calitate cu totul proaspătă în parfumeria Meltzer din strada Cisnădiei. Mai detaliat în inseratul de azi.

Cel-ce are grije de sănătatea sa, se bea apă amară „Franz Josef”, care de mai bine de 20 ani se trimite în toată lumea și este recunoscută ca singurul mijloc natural salin purgativ. Această apă se poate căpăta pretutindeni.

Avs! Atragem atențiunea cetitorilor nostri la inseratul atelierului de aurărie și argintărie al dlui *Erős*, inserat ce se publică zilnic pe pag. 4 a ziarului. În acest atelier de bun renume se pot cumpăra frumoase cadouri.

Știri mărunte. În ultimele 5 zile au murit la New-York 210 persoane din cauza marilor călduri.

— Guvernul grecesc a decis să acorde suma de 50.000 mărci pentru participarea Greciei la expoziția din Paris.

— Iacob Waldapfel defraudând 86.000 mărci dela o prăvălie din Colonia și-a luat drumul către Țeara-Românească. Zilele acestea a fost prins însă în Calafat, și deja e pe drum către Pesta.

ECONOMIE

Revistă economică.

XVI.

— 10 Septembrie n.

(Urmare).

Reforme în România. Guvernul român ia toate măsurile pentru-ca negoțul bucatelor să prospereze tot mai mult. Dintre dispozițiile mai nouă amintim, că lângă diferitele gări ale c. f. r., guvernul edifică magazine publice. Apoi prin introducerea celor mai moderne aparate tehnice neconținut se nădăjduiește, ca se scade speșele, ce ovin la înnavigarea, măsurarea și înmagazinarea bucatelor. Să crede, că prin aceste măsuri se va cruța în viitor circa 100 frci la vagon. Și de oare-ce exportul se urcă până la 200.000 vagoane, cruțarea va fi foarte respectabilă.

Pentru crearea creditului ieftin pentru agricultori, guvernul intenționează înființarea astorfel de Warrant (magazine publice), care având asigurarea statului vor fi accommodate pentru-ca chiar și capitaliștii străini să-și poată plasa capitalele lor aici, și prin aceasta agricultorii din țeară să ajungă la credit ieftin.

Plasarea banilor orfanali. Faimoasele defraudări dela Arad au pus pe gânduri chiar și pe guvernul maghiar, care acum se nădăjduiește să mulcomească opinia publică prin ordinațiuni mai promițtoare. Astfel ministrul de finanțe a dat o ordinațiune în sensul căreia pe viitor comitatele sunt datoare ca să hotărască an de an prin votare nominală în privința plasării banilor orfanali.

Institutele noastre de credit și economii prin soliditatea operațiunilor ce le fac, se recomandă îndejuns la cele mai sigure locuri de plasare pentru banii orfanali. E datorința conducătorilor nostri, ca să atragă atențiunea cercurilor competente și să insiste ca pe viitor și băncile românești să primească o parte din banii orfanali ca depuneri, căci nu numai just este, dar datorință avem se fructificăm și noi banii nostri.

Însemnarea banilor de hârtie. Institutul „Banque de France” a luat o hotărâre în sensul, că pe viitor să nu mai primească astfel de bancnote, pe care sunt scrisi numeri, sau numele proprietarului, sau alte însemnări. În urma acesteia și direcțiunea vamală din Rusia a dat ordin oficiilor vamale, ca în viitor să nu mai primească bancnote însemnate. E de recomandat, că ținând cont de aceste hotărâri, pe viitor să abținem dela numerisarea cu creionul sau însemnarea diferitelor lucruri pe bancnote, căci altfel ni-se pot întâmpla neplăceri și pagube.

Producțiunea vinului în anul 1897. Recolta viilor în anul trecut a fost una din cele mai slabe. Abia s-a stors vre-o 1,131.000 hl. vin în țeara întreagă. Această minimală cantitate față de anul 1896 arată o scădere de 315.000 hl.

Astfel producțiunea vinului în Ungaria scade mereu și după-cum se raportează, și producțiunea anului acesta va fi slabă. Filoxera, peronospora și alte boale ale vițelor de viie pustiesc an de an și apoi grindina și viscoalele încă au cauzat și în anul acesta pagube însemnate. Pustiirea viilor a cauzat în ultimele 2 decenii o pagubă de circa 600 — 700

milioane florini. Perderea anuală se urcă până la 40 milioane fl. Conform statisticei oficiale, acum abia se mai află în țeara întreagă 205.468 hectare plantate cu viță de vie, care au produs 1,130.823 hl. vin.

(Va urma).

Mai nou.

Din Viena.

Străzile îmbrăcate în doliu fac o impresiune duioasă. Trenurile separate aduc mulțime de lume. *Regele Carol al României* a sosit azi-dimineață la 7 ore. La gară l-a primit Archiducele Otto. Pe regele *Saxoniei* și marele duce *Alexis*, reprezentantul Țarului, l-a primit Archiducele Francisc Ferdinand.

— După înmormântare Maiestatea Sa Monarchul nu se va duce la Ischl.

— Pe draperia de doliu din capela împărătească stă inscripția:

Elisabeth Imp. Austriac.

Aceasta turbură pe Unguri.

— În Leoben și alte orașe au fost deținuți mai mulți anarhiști.

Doliul în Sibiu.

De când sieriul împărătesei-Regine a sosit în Viena, aproape fiecare casă și-a arborat flamura de doliu. Felinarele de pe străzi și vitrinele prăvăliilor sânt îmbrăcate în vâl negru.

Azi, înainte de amiază în biserica romano-catolică s-a ținut liturgie funebre solemnă, la care pe lângă un număr public, au asistat toate autoritățile civile și întreg corpul ofiteresc din loc. Prăvăliile dela orele 1 sânt închise.

În decursul înmormântării au sunat clopotele la toate bisericile din loc.

Bibliografie.

„Naționalitatea”. Societatea noastră »Tipografia» a scos într-o elegantă broșură interesantul studiu de *Max Nordau* despre »Naționalitate». Valoarea acestui studiu este cunoscută cetitorilor nostri: limbajul frumos în care »Rosmarin» al nostru a știut să-l îmbrace e gustat deja de cetitorii nostri, căci în »Tribuna» s-a publicat mai întâiu. Vorba era numai, ca interesantele observațiuni originale ale genialului autor să nu rămână respirate prin atâția numeri de ziar, ci să fie colectate într-un mănunchiu, mai accesibile la cetit și meditat. Aceasta a împlinit-o »Tipografia» când a retipărit articolul din »Tribuna» în broșura de față. În estensiune de 40 pagini, tipărit frumos pe hârtie fină, această prețioasă broșură se trimite francat pentru 25 cr. A se adresa la librăria »Tipografia» societate pe acțiuni în Sibiu.

Sosiți în Sibiu.

În 17 Septembrie n. 1898.

Hotel „Împăratul Romanilor”: Mayer, inginer din Liverpool; Kiss cu fiul, secretar finanțial din Tîrgul-Mureșului; Bisza cu fiul, inginer de artilerie din Theresieopol; Oprea, profesor din Brad; Dr. Schuster, Dr. Nicolits, din Arad, Pațiu din Alba-Iulia, advocați; Phoser, oficial din Budapesta; Frankl din Graz, Baitz din Eger, Hoffmann din Asch, Werner, Katz, Lakner, Köller, Mohl, din Viena, comercianți.

Hotel „Neurhrer”: Adler, comerciant din Brașov; Filep, comisar sup. din Aiud; Mandel, voiajor din Budapesta; Toth cu fiul, lăcătuș, din Gherla.

Hotel „Meltzer”: Varlam cu soția, Stănescu, privatier, Neagoe, oficial, din București; Probsdorfer, econom din Petrifalău; Schmidt, notar din Vurpăr; Nagy, comerciant din Oradea-mare.

Hotel „Habermann”: Maurer, privatier din Agnita; Georgescu, econom din Rimnic.

Daniel Meltzer jun.,

fabriacă de săpun și lumini în strada Gușteriței,

Parfumeria Meltzer,

strada Cisnădiei (edificiul comandai de corp)

recomandă ca specialități a firmei Calderara & Bankmann, parfumerie de curte c. și reg. în Viena:

Cea mai bună pomadă de musteți, diferite Cosmetiquets, foarte recomandabil săpun și parfum Kohlros, Săpun Speick, săpun de floarea soarelui, Săpun și parfum (Vraie-Violette), Eau de Princesse etc. etc., precum și toți ceilalți articoli ai susnumitei firme, cari toate s-a afla în deposit în calitate proaspete și neexceptionabile.

[899] 49—

»Tipografia», societate pe acțiuni în Sibiu.

Inserați în „Căldarul Poporului”!

Cea mai extinsă publicitate românească se poate ajunge prin publicarea unui inserat în „Căldarul Poporului”. Apare în 6000 exemplare! Este cel mai popular, cel mai iubit și mai ieftin căldar românesc.

Raportul literar al „Asociațiunei” îl pune în fruntea căldarelor noastre și-l numește:

Eminență „Căldar al Poporului”.

Se recomandă deci:

Tuturor băncilor, societăților comerciale, industriașilor, comercianților, producătorilor și tuturor întreprinderilor și întreprinzătorilor români,

cari vor să cucerească teren nou în poporul nostru, ca să dea un inserat în »Căldarul Poporului».

O pagină întreagă costă . . . 6 fl.

Jumătate pagină 3 fl.

„Căldarul Poporului” propagă principiile economiei naționale, comerțului și industria națională.

Textul inseratelor, dimpreună cu taxa, sânt a se adresa la subscrisa societate editoare

până cel mult 20 Septembrie n.

După termenul acesta nu se mai pot primi inserate.

Sibiu, 10 Septembrie n. 1898.

„Tipografia”, societate pe acțiuni, Sibiu,

(Strada Poplăcii 15).

Editura „Căldarul Poporului”.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 16 Sept. n. 1898

Săminte	Cantitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.		Cantitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.	
		dela	până		dela	până
Grâu						
Băntăneș nou	75	8.75	9.85	76	8.90	8.95
Grâu de Tisa	75	8.95	9.05	76	9.10	9.15
Grâu de Pesta	75	8.90	9.00	76	9.00	8.70
Grâu de Alba-Reg.	75	8.90	9.00	76	9.00	9.10
„ „ Bacău	75	8.95	9.05	76	9.10	9.15
Grâu ung. de Nord	75	—	—	76	—	—
Săminte vechi ori noue						
Secară						
Orz						
Ovăz						
Cucuruz (porumb)						
Meiu						
Hrișcă						

Produse diverse		Societate		Cursul	
		dela	până	dela	până
Săm. de trif.	Lucernă ungurească	—	—	—	—
Olen de rap.	roșie	—	—	—	—
Uns. de porc	refinat	—	—	—	—
Slănină	dela Pesta	64.	64.50	—	—
Sân	dela țeară	—	—	—	—
Prune	sventată	62	63.	—	—
Lăctar	afumată	—	—	—	—
Miere	slavon, nou	—	—	—	—
Ceară	băntăneș	—	—	—	—
	brută	—	—	—	—
	galbăni străcurată	—	—	—	—
	de Rosenau	—	—	—	—

Cursul pietii din Sibiu.

Din 17 Septembrie n. 1898.

Hărtie-monetă română	Oump.	9.47	vend.	9.51
Lire turcești				
Imperiali (16 R. aur)		18.97		19.07
Ruble rusești 100 R.		128.50		127.25
Galbeni		5.69		5.64
Napoleon-d'ori		9.49		9.54
100 Marce germane		58.50		58.50
Livre sterling		11.90		12.—

Bursa de Budapesta.

Din 15 Septembrie n. 1898.

Renta de aur ung. 6%	—
„ „ 4%	—
„ „ val. cor. 4%	100.25
Imprumutul căilor ferate ung.	121.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (I-a emisiune)	122.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (II-a emisiune)	102.—
Bonuri rurale ung.	98.—
„ croate-slavone	99.—
Obligațiunile desp. regalilor	101.50
Imprumut cu premiu ung.	156.—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	140.—
Renta de hârtie austriacă	102.50
„ de argint austriacă	102.25
„ de aur austriacă	128.50
Losuri austriace din 1880	160.25
Acțiunile băncii austro-ungare	955.—
„ de credit ung.	—
„ de credit austr.	—
Scrisuri fonciare ale institutului de credit și economii „Albina”	102.—
Argintul	5.66
Galbeni împărătești	5.63
Napoleon-d'ori	9.53
Mărci 100 imp. germane	58.52
London 10 Livres sterlingi	120.15

Bursa de Viena.

Din 15 Septembrie n. 1898.

Renta de aur 6%	122.20
„ 4%	100.—
„ „ val. c. 4%	122.—
Imprumutul căilor ferate ung.	122.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (I-a emisiune)	101.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (II-a emisiune)	121.60
Bonuri rurale ung.	98.—
„ croate-slavone	99.—
Imprumut cu premiu ung.	156.—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	150.—
Renta de hârtie austriacă	102.45
„ de argint austriacă	101.80
„ de aur austriacă	128.50
Losuri austriace din 1880	160.25
Acțiunile băncii austro-ungare	955.—
„ de credit ung.	—
„ de credit austr.	—
Argintul	5.69
Galbeni împărătești	5.65
Napoleon-d'ori	9.53
Mărci 100 imp. germane	58.55
London 10 Livres sterlingi	120.10

Bursa de București.

Din 8 Sept. v. — 4 ore p. m.	Casa
Renta rom. per 1875 5%	100
Renta română amort. 5%	97
Renta (Schuldverschreib)	09
Oblig. de stat C. F. R. 6%	—
Renta rom. Rural. conv. 6%	100
Imprumutul municipal 5%	97
Scrisuri func. rurale 5%	—
Idem urbane 7%	—
„ 6%	152
„ 5%	87
Banca Națională (100 lei v. r. h. r.)	146.50
Soc. Dacia-Rom. (250 lei v. r.)	420
Soc. de Asig. Naț. (200 lei v. r.)	467
Soc. rom. de reasig.	118
Soc. rom. de con. (250 lei v. r.)	106
Oblig. Casei Pensiuilor	280
Agio	—

Schimb:

London 8 luni	—
„ cek	—
Berlin 8 luni	—
„ cek	—
Viena	—
Agio	—

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Baltes.
Proprietar: Pentru »Tipografia», societate pe acțiuni: V. H. Dressenandt.

„ARIEȘANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII,

înființată de 11 ani

în Turda (Torda), comitatul Turda-Arieș (Aranyostorda).

1. Primește depunerile spre fructificare, atât dela particulari, cât și dela corporațiuni cu 6%, dacă banii depuși nu se scot în timp de un an, sau în timp și mai îndelungat, soluind în cazul acesta institutul și darea erarială după depuneri. Pentru depunerile făcute pe timp mai scurt sau nedeterminat încă se dau 6%, dar darea erarială are să o solvească deponentul.

Depuneri până la suma de 100 fl. se pot ridica ori-când. Sume mai mari sunt de a se însinua spre abdicare prealabil și anumit, sume: dela 100 până la 500 fl. cu 15 zile, dela 500 până la 1000 fl. cu 30 zile, și dela 1000 până la 2000 fl. cu 45 zile înainte. Permițând starea casei, depunerile se răsplătesc îndată și fără abdicare. Depuneri și ridicări se pot face și prin poștă și se resoalvă cu reînțoarcerea ei.

2. Acordă credit pe lângă cambii și obligațiuni cu cavenți.

3. Dă împrumuturi pe lângă siguranță hipotecară și pe efecte.

4. Acordă credite fixe pe lângă intabulare pe realități și case.

5. Și cumpără spre scopul plasării efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.

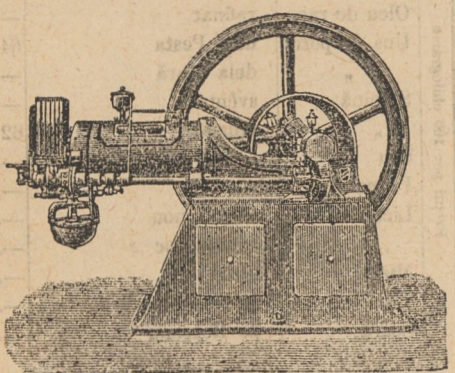
Turda, în 21 Aprilie 1898.

[1019] 42—60

în numele direcțiunii:

Iuliu Bardosy, președinte.

Ioan Mesaroș, vicepreședinte.

Important pentru toți!

Prin sentința legală de dare a benzinelui pentru lucrări industriale, precum și pentru economie este renumitul nostru

motor original „Otto“

pentru benzin

cea mai ieftină putere motorică.

Langen & Wolf,

fabrică de motor,

Viena, X., Laxenburgerstrasse 53.

Locomobilul benzin „Otto“

este cea mai bună și cea mai ieftină putere motorică, pentru ori-care economi.

Fără mașinist, fără schintei, fără nici un pericol de foc.

Informațiuni, prospecte etc. gratis.

[933] 22—52

Representant pentru Transilvania Theil & Freyler în Sibiu.

Prăvălia „Mercur“,

societate comercială pe acții în Dej,

aduce la cunoștința on. public român, că pentru sezonul de toamnă și iarnă se poate căpăta cu cele mai modeste prețuri:

Stofe pentru dame indigene și franceze, casane și parchete în cele mai moderne culori și deseneuri. Diferite zephyriuri, oxforduri și cretoane. Tot soiul de pânză și chifone pentru albituri.

Stofe bărbătești indigene și engleze dela cele mai renumite fabrici.

Papuci (ghete) și galoci pentru bărbați, dame și copii.

Pălării pentru bărbați și copii în fașonurile cele mai nouă și pălării preoțești. Plapoane de chașmir, atlas și rong mari și pentru copii. Foarte frumoase covoare de spargă, tapeștii și persiane.

Mare deposit de bumbacuri de brodat, împletit și tot

Rum veritabil, englez, de Cuba și Jamaica

Vinuri naturale de masă, friptură și desert.

Vinderea se face în mare și în detalii cu cea mai mare promptitudine.

[1715] 3—10

Direcțiunea.

Depositul fabricii de încălțăminte din Mödling,

str. Cîsnădiei 20.

Sibiu.

Recunoscut ca cel mai bun izvor pentru procurarea de încălțăminte durabile și ieftine.

Este deci un avantajos neprețuit, ca înainte de a-ți procura încălțăminte, pentru toamnă și iarnă, să cercetezi

[1662] 6—16

depositul de încălțăminte din Mödling.

Papuci cu zug, simpli și împodobiți dela fl. 3.— în sus.

Papuci de dame, cu zug dela „ 2.80 în sus.

Cisme pentru domni, papuci de pânză și pânză, papuci cuțușiți de iarnă, pentru dame, domni, copii, forma cea mai plăcută, alegere după plac, prețuri potrivite, durabilitate mare, se pot căpăta numai în

Depositul fabricii de încălțăminte din Mödling,

str. Cîsnădiei 20.

Sibiu.

Pentru „Tipografia“, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Szebenvármegye alispánja.

17923 szám

[1751] 1—1

V. 1868.

Pályázati hirdetmény.

Szebenvármegyeének, elhalálozás folytán üresedésbe jött, a rendszerezett illetményekkel javadalmazott főjegyző, valamint az ennek betöltése folytán netán fohozatosan üresedésbe jövő s szintén a rendszerezett illetményekkel javadalmazott többi állomásra Főispán úr Ö. Méltóságától nyert megbízatás alapján, pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, a kik ezen állomások egyikét elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cz. szerinti minősítettségüket és előéletüket tanúsító okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket 1898. évi szeptember hó 30-ikáig Méltóságos Thalmann Gusztáv főispán úrhoz annál bizonyosabban nyújtsák be, mivel későbbben érkező folyamodványok figyelembevételre nem számíthatnak.

A Szebenvármegye sz.-lgátában álló pályázók folyamodványukat okmányokkal f.-lsze-relni nem tartoznak.

A szóban levő állomás, illetve állomások a törvényhatósági bizottság által a f. évi október hó 3-ikára kitűzött rendes öszi közgyűlésen választás útján, fognak betöltetni.

Nagyszeben, 1898. szeptember 16-án.

Reissenberger,

alispán.

Nr. 97—1898.

[1752] 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea unui post de învățător la școala comună din Racovița se scrie concurs cu termenul de 26 Septembrie 1898.

Emolumente:

1. Salar anual de 300 fl. v. a. din cassa alodială, eventual ajutor de stat facă de 100 fl. v. a.

2. Cuartir în natură, grădină și relut de lemne 16 fl. v. a.

3. Dela concurenți se recere se aibă diplomă de calificare, eventual absolutor pedagogic; se fie de naționalitate Român, se fie versat în cantul și tipicul bisericesc, având datorința a compune un cor și a cânta în Dumineci și sârbători la serviciul divin cu elevii de școală; cei cunosători de note sunt preferiți.

4. Concurenții au să se prezente în comună în vre-o Duminecă sau sârbătoare, spre a-și arăta aptitudinea în cântările bisericesti.

5. Concurenții au de a-și așterne suplicile „Scaunului școlar comun din Racovița“, p. u. Felső-Sebes, comitatul Sibiiului.

Racovița, în 8 Septembrie 1898.

Valeriu Florianu,

președintele scaunului școlar.

Apa amară purgativă

„Francisc Iosif“,

premiată cu 10 medallii de aur și în urmă singură premiată cu marea medalie millenară.

Domnul profesor Dr. Purjesz Zsigmond analizând numita apă zice: „Apa amară purgativă „Francisc Iosif“ o întrebuițez totdeauna bucuros în casuri corăspunzătoare, de oare-ce efectul ei de obicei se prezintă fără nici o apariție secundară neplăcută.

[1689] 1—25

Cluj, August 1897.

Prof. Dr. Purjesz Zsigmond m. p.

Se capătă în tot locul.

Direcțiunea în Budapesta.

Sunt cunoscute în toată lumea

armonicele de mână

fabricate proprii premiate

a lui

Joh. N. Trimmel

în Viena,

VII/3, Kaiserstr. 47.

Mare deposit de tot felul de

Instrumente de muzică, vioare, citere, flaut, ocarine, armonice de gară, flaut, nete cu glas de pasere, etc. etc.

Utensilii musicale de oțel șviteran automate,

neintrecute în ton. [2298] 11—12

Albumuri de muzică, sticle etc. etc.

Catalog de mustre gratis și franco.

Un învățacel

se primește la

„Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu.

Acela trebuie să fie absolvat a II-a clasă gimnazială sau reală.

Depositul fabricii de orloage și aurării a lui

Iuliu Erős

Sibiu, strada Cîsnădiei nr. 3

trimite numai pe lângă rambursă poștală

[2794] 43—58

Orologiu remontoir de nickel pentru domni	fl. 2.50 până fl. 6.—
„ „ de oțel „ „	3.50 „ „ 6.50
„ „ de goldin „ „	4.50 „ „ 6.50
„ „ de argint „ „	5.— „ „ 12.—
„ de argint rusesco (Tula) pentru domni	10.— „ „ 20.—
„ remontoir de argint pentru dame	6.— „ „ 12.—
„ „ „ „ „ „	10.— „ „ 20.—
„ „ „ „ „ „	12.— „ „ 30.—
„ „ „ „ „ „	20.— „ „ 100.—
„ „ „ „ „ „	1.50 „ „ 8.—
„ „ „ „ „ „	8.— „ „ 30.—
„ „ „ „ „ „	23.— „ „ 75.—
Cersei și inele de argint	—30 „ „ 2.—
„ „ „ „ „ „	2.— „ „ 100.—

Pen'ru marfă solidă și veritabilă se dă garanță în scris. Afară de obiectele sus amintite se mai află tot felul de bijuterii de aur și argint, precum și tot felul de garnituri de argint pentru masă, apoi cruci, potire, discuri, cădelnițe, lampe de altare etc. etc. pentru ritul gr.-cat. și gr.-or.

Cel mai bun atelier de repararea orloagelor.

O sută

de mii de familii

beau cu

predilecție zilnic

Vivat și trăiască!

Kathreiner
cafea de maltă Kneipp

Libră de substanță stricăcioasă sănătoasă ale cafelei de boare, Kathreiner cafea de maltă Kneipp are totuși aromă și plăcutul gust al cafelei. Provocătoare de apetit, ușor mistuibilă, Kathreiner cafea de maltă Kneipp s'a dovedit de-a lungul timpului ca deopotrivă pentru adulți ca și pentru copii. Excelent adăos la cafeaua de boare, precum și cel mai recomandat înlocuitor al cafelei. Din punct de vedere al sănătății și al economiei veritabilul „Kathreiner“ n'ar trebui să lipsească din nici o casă sau familie.

A se păzi de imitațiunile mai puțin valoroase.

[5] 10—12

Cel mai eficace mijloc de casă, pentru

a regula mistuirea, pentru a produce o circulație regulată a sângelui, pentru a depărta părțile stricate și defectuoase ale sângelui (condițiile esențiale pentru susținerea sănătății), precum și pentru delăturarea repede și sigură a boalelor de stomach d. e. lipsa de apetit, rigăitul, vânturi, greață, dureri de stomach și foale, sgârcei de stomach, îngreunarea stomachului cu bucate, flegmă, congestiuni de sânge, hemoroide, boale femeiești, boale de intestine, este de 40 ani probat

Balsamul de vieață al Dr. Rosa.

Pentru mântuirea de ori-ce aprinderi, răni și umflături, se folosește cu succes sigur la inflamare, oprirea laptei și întărirea pieptului (titelor) femeiești, la întărire, la abscese, noduri, puroaie (Eiterpusteln), carbuncule, la răni și sugei la degete, la întăriri, umflături, uime etc, de 50 ani probată

Alifia de casă de Praga

din farmacia lui B. Fragner în Praga 203-III.

Acesta favorizează întreg actul mistuirei,

produce un sânge sănătos și curat și este un remediu de casă popular probat, sigur și extins.

1 sticlă 50 cr., 1 sticlă dublă 1 fl.

Prin poștă 20 cr. mai mult.

Vindecarea se face fără dureri prin

influența alinătoare a alifiei.

In doze de 25 și 35 cruceri.

Pe poștă plus 6 cr.

Atențiune! Fiecare să ceară numai preparate originale din farmacia lui B. Fragner în Praga și să observe, ca toate părțile învelitoarei balsamului Dr. Rosa să fie provăzute cu alăturata marcă notundă de scutire, asemenea toate părțile învelitoare alifiei de casă de Praga poartă marca de scutire în trei unghiuri alăturate!

Ori-cine îmi anunță o falsificare primește o remunerațiune!

Mii de scrisori de recunoștință stau la dispoziție spre vedere.

Depozite în farmaciile I. Török, Budapesta; A. Egger, Budapesta; apoi în Sibiu la E. Rumler, K. Müller și K. M. Herzberg.

Depositul principal al producătorului

B. Fragner,

[658] 8—26

farmacie „la cîntărețul negru“ în Praga, colțul str. Spornier nr. 203.

Expediții cu întoarcerea poștei.

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.